

Jaarrekening Pharos 2018

Inhoudsopgave

pagina

Jaarrekening

Balans per 31 december 2018 (na resultaatbestemming)	4
Staat van baten en lasten 2018	5
Algemene toelichting op de jaarrekening 2018	6
Toelichting op de balans 31 december 2018	7
Toelichting op de afzonderlijke posten van de staat van baten en lasten	11
Bijlage 1: Bezoldiging bestuurder en Raad van Toezicht	16
Ondertekening	17
Overige gegevens	18
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	19

Balans per 31 december 2018 (na resultaatbestemming)

ACTIVA	31 december 2018		31 december 2017	
	€	€	€	€
VASTE ACTIVA				
Materiële vaste activa				
Inrichting gebouw	159.483		202.174	
Inventaris en apparatuur	126.087		147.861	
Hardware en software	86.973		22.421	
		372.543		372.456
VLOTTENDE ACTIVA				
Vorderingen				
Nog te ontvangen subsidiegelden	751.871		-	
Debiteuren	123.752		183.365	
Overige vorderingen en overlopende activa	103.387		126.073	
		979.010		309.438
Liquide middelen				
Deposito's en spaarrekeningen	499.999		962.468	
Banken en overige geldmiddelen	341.096		921.404	
		841.095		1.883.872
TOTAAL BEZITTINGEN		2.192.648		2.565.766
PASSIVA				
EIGEN VERMOGEN				
Stichtingsvermogen	598.007		598.007	
Algemene reserve	8.190		8.190	
Egalisatiereserve	188.033		306.778	
		794.230		912.975
KORTLOPENDE SCHULDEN				
Crediteuren	549.597		715.473	
Vooruitontvangen subsidiegelden	-		137.093	
Premies sociale verzekeringen en pensioenen	283.611		246.895	
Overige schulden en overlopende passiva	565.210		553.330	
		1.398.418		1.652.791
TOTAAL SCHULDEN EN EIGEN VERMOGEN		2.192.648		2.565.766

Staat van baten en lasten 2018

BATEN		Jaarrekening 2018	Begroting 2018	Jaarrekening 2017	Begroting 2019
		€	€	€	€
I	Subsidies en projectinkomsten	7.602.855	7.344.300	8.185.317	6.981.100
II	Scholing en training	302.674	170.000	181.604	185.000
III	Overige baten	129.547	47.600	29.365	33.000
IV	Bijzondere baten	58.363	-	-	-
TOTAAL BATEN		8.093.439	7.561.900	8.396.286	7.199.100
LASTEN					
Uitvoeringskosten					
VII	Personeelskosten	4.693.289	4.374.500	4.625.311	4.607.000
VII	Materiele kosten	818.215	619.400	736.801	794.100
		5.511.504	4.993.900	5.362.112	5.401.100
Uitbestede werkzaamheden					
VII	Inhuur interim personeel	1.558.859	1.671.000	2.010.637	887.500
VIII	Activiteitskosten	1.140.378	897.000	1.027.152	905.500
		2.699.237	2.568.000	3.037.789	1.793.000
TOTAAL LASTEN		8.210.741	7.561.900	8.399.901	7.194.100
IX	SALDO VOOR FINANCIËLE BATEN EN LASTEN	-1.443	-	1.283	-5.000
SALDO VAN BATEN EN LASTEN		-118.745	-	-2.332	-
RESULTAATBESTEMMING					
Onttrekking aan Egalisatiereserve		-118.745	-	-2.332	-
Totaal		-118.745	-	-2.332	-
SALDO VAN BATEN EN LASTEN uit normale bedrijfsuitoefening		-177.108	-	-2.332	-

Algemene toelichting op de jaarrekening 2018

Algemeen

Stichting Pharos Expertisecentrum Gezondheidsverschillen (hierna Pharos) is gevestigd in Nederland. Het adres van de statutaire zetel van de organisatie is Arthur van Schendelstraat 600 te Utrecht. Nummer Kamer van Koophandel: 41185901
RSIN (voorheen fiscaalnummer): 802231123
Deze jaarrekening bevat de financiële informatie van de stichting.

Stichting Pharos zet haar kennis in om:

- etnische en sociaal economische gezondheidsverschillen te verminderen
- de kwaliteit, effectiviteit en toegankelijkheid van zorg voor migranten en mensen met beperkte gezondheidsvaardigheden en/of een lage opleiding duurzaam te verbeteren.

Verslaggevingsperiode

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van een verslaggevingsperiode van een kalenderjaar.

Toegepaste standaarden

De jaarrekening is opgesteld volgens de Richtlijn 640 voor organisaties-zonder-winststreven.

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gebaseerd op historische kosten.

Wijziging in de presentatie

Met ingang van het boekjaar 2018 worden "nog te ontvangen subsidiegelden" in de balans gesaldeerd met de "nog te besteden subsidiebedragen". De wijziging verhoogt het inzicht in de onderlinge samenhang van de posten die betrekking hebben op de projectgelden.

In de staat van baten en lasten zijn enkele posten opnieuw gerubriceerd, ook hierbij was het inzicht van doorslaggevende betekenis.

De wijzigingen hebben geen invloed op het vermogen en het resultaat. Voor vergelijkingsdoeleinden zijn de cijfers van 2017 en de begrotingen dienovereenkomstig aangepast.

Continuïteit

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA ALS OOK DE RESULTAATBESTEMMING

Algemeen

Voor zover niet anders is vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen historische kostprijs. Opbrengsten en kosten worden toegerekend aan het boekjaar waarop zij betrekking hebben.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management zich oordelen vormt, schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen én van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Materiële vaste activa

De gebouwen en -terreinen, andere vaste middelen, materiële vaste activa in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa en niet aan het productieproces dienstbare materiële vaste activa worden, tenzij andere vermeld, gewaardeerd tegen hun kostprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en bijzondere waardeverminderingen.

De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de aanschafprijs volgens de lineaire methode op basis van de economische levensduur rekening houdend met de restwaarde. Op terreinen, materiële vaste activa in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa wordt niet afgeschreven.

De afschrijvingspercentages bedragen:

Inrichting gebouw	10
Inventaris	20
Apparatuur	20
Hardware en software	33

Er is geen verplichting tot herstel na afloop van het gebruik van activa.

Bijzondere waardeverminderingen

Voor vaste activa wordt op balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat deze activa onderhevig zijn aan bijzondere waardeverminderingen. Als dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief geschat. De realiseerbare waarde is de hoogste van de bedrijfswaarde en de opbrengstwaarde.

Pensioenen

De pensioenregeling van de medewerkers is ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds Stichting Pensioenfonds Zorg en Welzijn (PFZW). Het ouderdomspensioen is een toegezegd-pensioenregeling op basis van (voorwaardelijk) geïndexeerd middelloon. Indexatie van de pensioenrechten is afhankelijk van de financiële positie waarin het pensioenfonds zich bevindt. De aan de pensioenuitvoerder te betalen premie wordt als last in de staat van baten en lasten verantwoord en, voor zover de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie nog niet is voldaan, wordt deze als verplichting op de balans opgenomen. Pharos heeft geen verplichting tot het doen van aanvullende bijdragen in het geval van een tekort bij het bedrijfstakpensioenfonds, anders dan het voldoen van toekomstig hogere premiebijdragen. Om deze reden worden de op een periode betrekking hebbende premiebijdragen in die periode ten laste van het resultaat gebracht. De dekkingsgraad van pensioenuitvoerder PFZW bedraagt op balansdatum 97,5% (v.j. 101,1%)

Overheidssubsidies

Overheidssubsidies worden voorzover besteed conform de subsidievoorwaarden als bate verantwoord. Subsidies ter compensatie van door de organisatie gemaakte kosten worden systematisch als opbrengsten in de staat van baten en lasten opgenomen in de periode waarin de kosten worden gemaakt.

Rentebaten

Dit betreft de rente over het boekjaar die van derden is ontvangen of wordt ontvangen, respectievelijk aan derden betaalde en te betalen rente.

Operationele lease

Verplichtingen uit hoofde van operationele leasing worden, rekening houdend met ontvangen vergoedingen van de lessor, op lineaire basis verwerkt in de staat van baten en lasten over de looptijd van het contract.

Toelichting op de balans 31 december 2018

ACTIVA

A MATERIËLE VASTE ACTIVA

		Inventaris en apparatuur			Hardware en software		
		Inrichting gebouw	Inventaris	Apparatuur	Hardware	Software	Totaal
		€	€	€	€	€	€
1 januari 2018							
Cumulatieve aanschafwaarde		426.915	238.141	30.339	131.412	87.764	914.571
Cumulatieve afschrijvingen		-224.741	-102.304	-18.315	-108.991	-87.764	-542.115
Boekwaarde		202.174	135.837	12.024	22.421	-	372.456
af	Buitengebruikstelling aanschafwaarde			-6.405	-93.124	-87.764	-187.293
bij	Buitengebruikstelling cumm afschrijving			6.405	93.124	87.764	187.293
bij	Investerings	-	-	6.881	24.841	60.500	92.222
af	Afschrijvingen	-42.692	-23.815	-4.840	-20.788	-	-92.135
		-42.692	-23.815	2.041	4.053	60.500	87
31 december 2018							
Cumulatieve aanschafwaarde		426.915	238.141	30.815	63.129	60.500	819.500
Cumulatieve afschrijvingen		-267.433	-126.119	-16.750	-36.655	-0	-446.957
Boekwaarde		159.482	112.022	14.065	26.474	60.500	372.543

De mutaties voor de buitengebruikstelling van activa hebben betrekking op volledig afgeschreven en niet meer in aanwezigheid van gebruikte activa. Deze mutaties hebben geen invloed op het resultaat.
 Investerings bestaan uit koffiemachines (apparatuur) en 36 thin clients ten behoeve van het interne netwerk (hardware) en een digitaal presentatiebord. De investering in software heeft betrekking op het ontwerp van de nieuwe website.

Toelichting op de balans 31 december 2018 (vervolg)

B VORDERINGEN	31 december 2018	31 december 2017
	€	€
Nog te ontvangen subsidiegelden		
Vordering per 1 januari	3.854.487	4.616.711
Bij: toezegingen in boekjaar	2.103.662	2.379.092
Af: ontvangen bedragen	-2.145.635	-3.141.316
Vordering per 31 december	3.812.514	3.854.487
Nog te besteden per 1 januari	3.991.580	5.222.559
Bij: toezegingen in boekjaar	2.103.662	2.379.092
Af: besteding projectgelden	-3.034.599	-3.610.071
Nog te besteden per 31 december	3.060.643	3.991.580
Totaal nog te ontvangen subsidiegelden	751.871	-137.093
Het saldo per 31 december 2017 is in de balans gepresenteerd onder de kortlopende schulden. Op 31 december 2017 is per saldo sprake van vooruitontvangen projectgelden. Dit wordt met name verklaard door vooruitontvangen bedragen voor "Aan de Slag" en voor een aantal in 2018 opgestarte projecten van ZonMw.		
Debiteuren		
Debiteuren	133.752	188.365
Af: voorziening oninbaarheid	10.000	5.000
Totaal debiteuren	123.752	183.365
De debiteuren hebben betrekking op facturen voor scholing en training en kleine opdrachten.		
Overige vorderingen en overlopende activa		
Vooruitbetaalde bedragen	63.725	124.701
Nog te ontvangen bedragen	38.299	-
Voorschotten personeel	1.363	1.372
Totaal overige vorderingen en overlopende activa	103.387	126.073
Totaal vorderingen	979.010	309.438
De "nog te ontvangen bedragen" hebben betrekking op nog te ontvangen loonkostensubsidie en in 2019 terug ontvangen wachtgelden.		

Toelichting op de balans 31 december 2018 (vervolg)

C LIQUIDE MIDDELEN	31 december 2018	31 december 2017
	€	€
Deposito's en spaarrekeningen		
Triodos deposito	499.999	962.468
Totaal deposito's en spaarrekeningen	499.999	962.468
Banken en overige geldmiddelen		
Banken rekening courant	340.170	920.548
Kas	926	856
Totaal banken en overige geldmiddelen	341.096	921.404
Totaal liquide middelen	841.095	1.883.872

Het saldo van de liquide middelen is sterk afhankelijk van de voorschotten die Pharos ontvangt voor de uitvoering van projecten. In de afgelopen jaren zijn die voorschotten steeds fors geweest. Per saldo was eind 2017 sprake van vooruitontvangen projectgelden, ten opzichte van vooruitbetaalde projectbestedingen eind 2018. Het verschil (€ 890.000) in beide jaren is direct van invloed op het banksaldo. Zie ook de toelichting onder B. Daarnaast heeft het negatieve saldo van het boekjaar 2018 invloed op de het saldo (meer lasten dan baten).

De liquide middelen staan ter vrije beschikking van de stichting.

PASSIVA

D EIGEN VERMOGEN

Uit resultaatbestemming	1 januari 2018	Toevoeging	Onttrekking	31 december 2018
	€	€	€	€
Stichtingsvermogen	598.007	-	-	598.007
Algemene reserve	8.190	-	-	8.190
Egalisatie reserve	306.778	-	118.745	188.033
Totaal reserves per 31 december	912.975	-	118.745	794.230

Egalisatiereserve

De egalisatiereserve wordt gevormd door een toevoeging bij een positief exploitatieresultaat en een onttrekking bij een negatief exploitatieresultaat. Het exploitatieresultaat is de som van de gerealiseerde bijdragen van derden, de in het besluit tot verlening vermelde begrote eigen bijdrage of de gerealiseerde eigen bijdrage als deze hoger is dan de begrote eigen bijdrage en de verleende instellingssubsidie verminderd met de gerealiseerde kosten. De maximaal toegestane egalisatiereserve bedraagt 10% van de VWS instellingssubsidie van € 4.558.000, te weten € 455.800.

E KORTLOPENDE SCHULDEN	31 december 2018	31 december 2017
	€	€
Crediteuren	549.597	715.473
Bijdragen en doelsubsidies	-	137.093
Voor een toelichting op deze post verwijzen wij naar de toelichting onder B (Vorderingen).		
Totaal premies sociale verzekeringen en pensioenen	283.611	246.895

Toelichting op de balans 31 december 2018 (vervolg)

E KORTLOPENDE SCHULDEN (vervolg)	31 december 2018	31 december 2017
	€	€
Overige schulden en overlopende passiva		
Tegoed vakantiedagen	278.690	258.869
Vakantiegeld	138.900	134.376
Te betalen wachtgelden	33.800	72.306
Te betalen salarissen	19.623	2.172
Totaal schulden aan personeel	471.013	467.723
Te verrekenen huur vrijstelling en huur	60.054	46.107
Af te dragen BTW	2.569	-
Organisatiekosten	13.358	14.500
Accountantskosten	18.216	25.000
Totaal overige schulden en overlopende passiva	565.210	553.330
Totaal kortlopende schulden	1.398.418	1.652.791

De post "te betalen wachtgelden" heeft betrekking op de verplichting om inkomen aan te vullen naar aanleiding van een reorganisatie in 2014. De wachtgeldverplichting eindigt op 1 maart 2020. Zie ook de post "bijzondere baten" in de staat van baten en lasten.

De te verrekenen huurvrijstelling is ontstaan door de huurvrije periode van negen maanden aan het begin van de nieuwe huurperiode (augustus 2017 tot en met april 2018). De huurvrijstelling wordt verdeeld over de volledige looptijd van het contract (60 maanden). De vooruitbetaalde huur van 2019 is met deze post verrekend.

Alle schulden hebben een looptijd korter dan één jaar.

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Voor de instellingssubsidie 2019 is door het Ministerie van VWS een beschikking afgegeven van € 4.558.346. Daarnaast heeft het ministerie op 18 maart 2019 besloten een subsidie toe te kennen voor het project "Kennisedelingsprogramma lokale coalities Kansrijke Start 2019-2021" voor een totaalbedrag van € 1.584.627.

De stichting heeft een huurverplichting met betrekking tot het pand Arthur van Schendelstraat 600 (tweede verdieping) te Utrecht. De huursom bedraagt € 172.840 per jaar (met inachtneming van de genoten huurvrijstelling). De looptijd van het contract is vijf jaar.

Ten gunste van de verhuurder Bouwinvest, is door Triodos Bank een bankgarantie afgegeven van € 70.000.

Met ingang van 1 januari 2017 heeft de stichting een huurverplichting met bedekking tot de kantooruimte gelegen in het pand Arthur van Schendelstraat 550, begane grond te Utrecht tot 31 december 2019. De huur is jaarlijks opzegbaar. De huur bedraagt € 30.040 per jaar.

Ten gunste van de verhuurder Bouwinvest, is door Triodos Bank een bankgarantie afgegeven van € 7.315.

Tegenover de huurverplichting staat een huurovereenkomst met Stichting Stadsmaatschap te Utrecht tot en met 31 juli 2022. Het betreft de onderhuur van een gedeelte van het door Pharos gehuurde pand. De huur bedraagt € 22.197 per jaar.

Stichting Pharos heeft een huurverplichting met betrekking tot print- en documentoplossingen. De verplichting bestaat uit drie contracten met verschillende looptijden. Het eerste contract vervalt in november 2019 en wordt niet verlengd. De twee overige contracten hebben een looptijd van 72 resp. 78 maanden en lopen tot januari 2023 en juli 2024. Met het contract is een bedrag gemoeid van € 25.800 per jaar (inclusief BTW).

Toelichting op de afzonderlijke posten van de staat van baten en lasten

	Jaarrekening 2018	Begroot 2018	Jaarrekening 2017	Begroting 2019
	€	€	€	€
BATEN				
I Subsidies en projectinkomsten				
Instellingssubsidie VWS algemene programma's	2.927.816	2.927.816	2.951.716	2.951.100
Instellingssubsidie VWS Stimuleringsprogramma Gezond in...	1.570.530	1.570.530	1.570.530	1.570.000
OVA (overheidsbijdrage in de arbeidskostenontwikkeling)	69.910	-	53.000	-
Projectsubsidies VWS	918.064	1.074.057	1.774.737	368.716
Projectsubsidies overig	2.116.535	1.771.897	1.835.334	2.091.284
Totaal subsidies en projectinkomsten	7.602.855	7.344.300	8.185.317	6.981.100
II Scholing en training				
Trainingen	302.674	170.000	181.604	185.000
Totaal scholing en training	302.674	170.000	181.604	185.000
III Overige baten				
Opbrengst publicaties	31.584	20.000	14.150	5.000
Workshops en lezingen	72.913	-	-	-
Detachering	25.050	27.600	15.215	28.000
Totaal overige baten	129.547	47.600	29.365	33.000
IV Bijzondere baten	58.363	-	-	-
TOTAAL BATEN	8.093.439	7.561.900	8.396.286	7.199.100

Algemeen

De gerealiseerde baten zijn ruim € 500.000 hoger dan begroot. Dit wordt verklaard door de realisatie van de overheidsbijdrage in de arbeidskostenontwikkeling (OVA), de hogere projectinkomsten en de stijging van de opbrengsten voor scholing en training. De opbrengsten voor workshops en lezingen worden vanaf 2018 separaat bijgehouden.

Door het aflopen van het Kennisdelingsprogramma 2016-2018 zijn de baten in 2018 lager dan in 2017.

Instellingssubsidie

Voor het boekjaar 2019 heeft het Ministerie van VWS een instellingssubsidie verleend van € 4.558.346. In de begroting 2019 is € 4.521.100 opgenomen. In november 2018 is een aanvullende aanvraag ingediend voor de Alliantie gezondheidsvaardigheden voor € 37.250, deze is in de uiteindelijke instellingssubsidie meegenomen.

Projectsubsidies

Voor een specificatie van de projectsubsidies onder II verwijzen wij bijlage 1.

In 2018 is voor € 2.103.662 toegezegd aan projectsubsidies. Ultimo 2018 is € 3.060.643 op de balans opgenomen als nog te besteden. Een aantal projecten heeft een looptijd van meer dan een jaar.

Bijzondere baten

De bijzondere baten hebben betrekking op een vrijval uit de reservering voor nog uit te betalen wachtgelden. Deze bate heeft in principe een eenmalig karakter. De wachtgeldverplichting eindigt op 1 maart 2020. Als in 2019 geen beroep wordt gedaan op een betaling op grond van deze regeling kan dat in 2019 wederom leiden tot een vrijval. De reservering heeft op 31 december 2018 een hoogte van € 33.800.

Toelichting op de afzonderlijke posten van de staat van baten en lasten

	Jaarrekening 2018	Begroet 2018	Jaarrekening 2017	Begroting 2019
	€	€	€	€
LASTEN				
Uitvoeringskosten				
V Personeelskosten				
Loonkosten (inclusief sociale lasten en pensioenen)				
Lonen en salarissen (personeel en stagiaires)	2.967.194	2.780.500	2.932.407	2.936.000
Vakantiegeld en eindejaarsuitkering	497.809	444.700	458.879	475.000
Sociale lasten	523.254	463.500	475.119	495.000
Pensioenlasten	318.708	310.400	310.051	331.000
Totaal loonkosten	4.306.965	3.999.100	4.176.456	4.237.000
Overige personeelskosten				
Vakantiedagen (mutatie van de reservering)	31.075	-	65.319	30.000
Inhuur interim en detachering algemeen	153.818	168.400	156.230	82.000
Mobiliteitsbeleid (loopbaanbeleid en transitievergoedingen)	29.740	30.000	-	30.000
Reiskostenvergoeding woon-werk	50.987	50.000	50.253	50.000
Opleidingskosten personeel (inclusief coaching)	41.670	55.000	58.498	57.000
Overige personeelskosten	79.034	72.000	118.555	121.000
Totaal overige personeelskosten	386.324	375.400	448.855	370.000
Totaal personeelskosten	4.693.289	4.374.500	4.625.311	4.607.000
Aantal FTE's (gemiddeld)	56,30	50,00	51,40	54,00
Gemiddelde loonkosten per fte	76.500	79.982	81.254	78.463

Toelichting personeelskosten

Algemeen

Stichting Pharos volgt de cao Geestelijke Gezondheidszorg (GGZ). Op grond van de cao is in oktober 2018 is een eenmalige uitkering toegekend van 0,25% van het jaarsalaris. Per 1 december 2018 is de eindejaarsuitkering verhoogd met 0,28% naar 8,33%, dat wil zeggen naar een volledige 13e maand.

Personeel

Het aantal personeelsleden is in 2018 gestegen van 51,4 gemiddeld in 2017 naar 56,3 fte. De gemiddelde salariskosten zijn afgenomen ondanks de stijging van de cao lonen met 1,6% per 1 juli 2018. Dit wordt verklaard door de toename van het aantal operationele medewerkers met een lager dan gemiddeld salaris. De gemiddelde loonkosten zijn lager dan in de begroting 2018 opgenomen.

In 2018 heeft 83,1% van de salariskosten betrekking op personeel werkzaam voor projecten en programma's.

In het kader van mobiliteitsbeleid heeft Pharos eind 2018 afscheid genomen van een aantal medewerkers. Deels ging dit gepaard met het uitbetalen van een transitievergoeding.

De kosten voor inhuur en detachering hebben betrekking op algemene ondersteuning van de organisatie. In 2018 zijn de kosten voor de begeleiding van de introductie van het nieuwe ERP systeem (AFAS) in deze post verwerkt.

Inhuur van personeel voor de projecten is gepresenteerd onder de uitbestede werkzaamheden.

Toelichting op de afzonderlijke posten van de staat van baten en lasten

	Jaarrekening 2018	Begroot 2018	Jaarrekening 2017	Begroting 2019
	€	€	€	€
VI Materiële kosten				
a Organisatiekosten	41.084	41.000	48.850	49.000
b Huisvesting				
Huur kantoor	205.439	200.000	204.877	203.000
Servicekosten en energie	73.344	61.200	60.305	62.000
Afschrijving inrichting en inventaris	71.348	67.800	70.396	74.000
Schoonmaak	71.507	61.200	55.373	62.000
Diverse kosten huisvesting	31.853	16.000	26.980	23.000
	453.491	406.200	417.931	424.000
Af: ontvangen huren	26.643	30.000	29.597	25.000
Totaal huisvesting	426.848	376.200	388.334	399.000
c Kosten ICT en netwerk				
Support automatisering	63.372	60.000	79.613	65.000
Licenties ERP en CRM systeem	56.226	15.000	35.491	56.000
Private cloud inclusief licenties kantoorautomatisering	56.812	400	55.885	56.100
ICT apparatuur en accessoires	5.031	-	1.969	15.000
Afschrijving computer hardware	20.788	5.900	12.206	20.000
Totaal kosten ICT en netwerk	202.229	81.300	185.164	212.100
d Kantoorkosten				
Kopieerkosten en drukwerk	37.303	30.700	25.594	35.000
Portokosten	12.404	8.200	10.910	12.000
Telefoonkosten	29.776	22.000	29.758	28.000
Kantoorbehoeften	13.362	12.000	14.708	12.000
Totaal kantoorkosten	92.845	72.900	80.970	87.000
e Algemene kosten				
Accountantskosten	26.955	25.000	24.000	23.000
Verzekeringen	11.893	8.400	6.843	8.000
Externe advieskosten	7.367	13.000	404	13.000
Mutatie voorziening oninbare debiteuren	6.415	-	-	-
Bankkosten	2.579	1.600	2.236	3.000
Totaal algemene kosten	55.209	48.000	33.483	47.000
Totaal materiële kosten	818.215	619.400	736.801	794.100
Totaal uitvoeringskosten	5.511.504	4.993.900	5.362.112	5.401.100

Toelichting op de afzonderlijke posten van de staat van baten en lasten

Toelichting uitvoeringskosten

De uitvoeringskosten zijn in 2018 ruim € 500.000 hoger dan begroot. Hieronder zijn de belangrijkste verklaringen opgenomen.

Huisvesting

De kosten voor huisvesting zijn hoger door de stijging van de servicekosten, energielasten en schoonmaak. Daarnaast zijn de kosten voor kleine inventaris hoger. Dit heeft te maken met een aantal aanpassingen in de indeling van de kantoorruimten door de groei van de organisatie en de daarmee samenhangende uitbreiding van werkplekken.

Kosten ICT en netwerk

De kosten voor de inrichting van de ICT en het netwerk zijn hoger dan begroot en hoger dan in 2018.

Begin 2018 is een nieuw ERP systeem geïntroduceerd. Met de maandelijkse kosten voor het gebruik van de licenties was onvoldoende rekening gehouden in de begroting. Het nieuwe systeem voorziet in een volledig geïntegreerde (project)administratie. Alle medewerkers hebben toegang en registreren gemaakte uren en kosten in het systeem. De verwachting is dat het gebruik bij zal dragen aan de efficiency van de organisatie.

Eind 2017 is de infrastructuur en de opslag van het Pharos netwerk verhuisd naar een externe locatie. Hier is een zogenoemde private cloud ingericht. De capaciteit van het netwerk is hierdoor flexibel en verandert mee met het aantal personeelsleden bij zowel groei als krimp. Daarnaast is het is niet noodzakelijk investeringen te doen in servers en andere randapparatuur. Ook is hiermee de beveiliging van het systeem zo optimaal mogelijk geregeld. Toegang tot het netwerk is geregeld met thin clients, hiervoor is een investering gedaan in 2018. In de begroting 2018 is onvoldoende rekening gehouden met de verhoging van de jaarlijkse vaste kosten.

Kantoorkosten

In de post kantoorkosten zijn de kopieer- en de telefoonkosten de oorzaak van de overschrijding van het budget voor 2018. In 2019 worden maatregelen getroffen voor het terugdringen van deze kosten door het openbreken van contracten en het bewuster omgaan met de beschikbare middelen.

Toelichting op de afzonderlijke posten van de staat van baten en lasten

	Jaarrekening 2018	Begroot 2018	Jaarrekening 2017	Begroting 2019
	€	€	€	€
Uitbestede werkzaamheden				
VII Inhuur interim personeel				
Stimuleringsprogramma Gezond in...	362.557	535.400	355.944	375.000
Kennisdelingsprogramma 2016-2018	295.427	467.800	892.021	-
Overige programma's VWS	202.593	23.100	125.647	-
Projectsubsidies	663.728	593.500	548.564	512.500
Scholing en Training	2.090	35.200	8.037	-
Informatie en communicatie	32.464	-	28.434	-
Overige projecten	-	16.000	51.990	-
Totaal inhuur interim personeel	1.558.859	1.671.000	2.010.637	887.500
VIII Activiteitskosten projecten				
Stimuleringsprogramma Gezond in...	169.346	210.000	286.342	140.000
Kennisdelingsprogramma 2016-2018	291.132	52.100	198.972	-
Overige programma's VWS	244.719	223.000	223.909	231.000
Projectsubsidies	244.759	411.900	317.929	534.500
Scholing en Training	74.283	-	-	-
Informatie en communicatie	72.436	-	-	-
	1.096.675	897.000	1.027.152	905.500
Reiskosten projecten	43.703	-	-	-
Totaal activiteitskosten projecten	1.140.378	897.000	1.027.152	905.500
Totaal uitbestede werkzaamheden programma's en projecten	2.699.237	2.568.000	3.037.789	1.793.000
TOTAAL LASTEN	8.210.741	7.561.900	8.399.901	7.194.100

Uitbestede werkzaamheden

Algemeen

Deze kosten hebben een directe relatie met de uitvoering van projecten en programma's.

Inhuur interim personeel

De kosten voor interim personeel hebben betrekking op werkzaamheden die door zzp'ers worden uitgevoerd om een flexibele inzet mogelijk te maken. Onder andere voor trainingen wordt van deze capaciteit gebruik gemaakt. De kosten zijn lager dan begroot, door meer inzet van eigen personeel. Door het aflopen van het Kennisdelingsprogramma 2016-2018 zijn de kosten lager dan in 2017.

Activiteitskosten projecten

Deze kosten hebben bijvoorbeeld betrekking op de uitbesteding van werkzaamheden in het kader van onderzoek, symposia, ontwerp van website en apps, drukwerk en reiskosten. De hoogte van de kosten is afhankelijk van de afspraken en de wensen van de opdrachtgever. De kosten leiden in vrijwel alle gevallen ook tot een bate in de projecten.

	Jaarrekening 2018	Begroot 2018	Jaarrekening 2017	Begroting 2019
	€	€	€	€
IX SALDO VOOR FINANCIËLE BATEN EN LASTEN				
Overige rentebaten en -lasten	-1.443	-	1.283	-5.000
TOTAAL SALDO VOOR FINANCIËLE BATEN EN LASTEN	-1.443	-	1.283	-5.000

Bijlage 1: Bezoldiging bestuurder en Raad van Toezicht

Bezoldiging directeur-bestuurder

Naam	P. Heijdenrijk		
Functie	Directeur		
Dienstverband			
Aard (looptijd)	onbepaald		
Uren	36		
Periode	2018		
Bezoldiging			
Bruto salaris	€	102.864	
Vakantietoeslag	€	8.038	
Eindejaaruitkering	€	8.567	
Eenmalige uitkering (conform cao)	€	259	
Jaarinkomen	€	119.728	
Werkgeversdeel pensioenpremie	€	11.281	
Compensatie pensioen in verband met aftopping	€	1.569	
Totaal 2018	€	132.578	
Totaal 2017	€	124.671	

Het salaris van de directeur-bestuurder valt binnen de norm van de Wet normering topinkomens (Wnt) voor 2018 van € 189.000

Bezoldiging leden Raad van Toezicht

Naam	functie	van	tot	bedrag
Mw. F. Nasrullah	Voorzitter Raad van Toezicht	1-1-2018	31-12-2018	€ 5.000
Dhr. O. de Zwart	Lid Raad van Toezicht	1-1-2018	31-12-2018	€ 2.000
Dhr. A. de Jonge	Lid Raad van Toezicht	1-1-2018	31-3-2018	€ 605 *)
Mw. I.I. Kooy - Veenstra	Lid Raad van Toezicht	1-1-2018	31-12-2018	€ 2.420 *)
Dhr W. ten Kate	Lid Raad van Toezicht	1-1-2018	31-5-2018	€ 834
Mw. A.W.M. Kramer	Lid Raad van Toezicht	1-1-2018	31-12-2018	€ 2.000
Mw. N. Unlü	Lid Raad van Toezicht	1-1-2018	31-12-2018	€ 2.000
Mw. A. Jonkers	Lid Raad van Toezicht	1-9-2018	31-12-2018	€ 667
Dhr. J. Heuvelink	Lid Raad van Toezicht	1-9-2018	31-12-2018	€ 667
				€ 16.193

*) Vergoeding inclusief BTW. Voor de overige leden van de Raad van Toezicht is geen sprake van BTW. Krachtens de Wet normering topinkomens is de beloning niet hoger dan het wettelijke maximum. Leden van de Raad van Toezicht ontvangen alleen een vergoeding voor gemaakte kosten en niet bovenmatige vacatiegelden.

Vaststelling van de jaarrekening 2018 door de directie, op grond van artikel 14.3 van de statuten

Mw. drs. Patricia Heijdenrijk, directeur bestuurder

Goedkeuring van de jaarrekening 2018, op grond van artikel 14.5 van de statuten

Mevrouw drs. F. Nasrullah, voorzitter Raad van Toezicht

Mevrouw mr. I.I. Kooy- Veenstra

Mevrouw dr. A.W.M. Kramer

Mevrouw drs. N. Ünlü

De heer drs. J. Heuvelink

Mevrouw drs. A. Jonkers

Mevrouw ir. Hetty Linden

Utrecht, 22 mei 2019

Overige gegevens

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: Het bestuur en de raad van toezicht van Stichting Pharos Expertisecentrum Gezondheidsverschillen

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2018

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2018 van Stichting Pharos Expertisecentrum Gezondheidsverschillen te Utrecht gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Pharos Expertisecentrum Gezondheidsverschillen per 31 december 2018 en van het resultaat over 2018 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 640 Organisaties zonder winststreven.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2018;
2. de winst- en verliesrekening over 2018; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Pharos Expertisecentrum Gezondheidsverschillen zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- Het bestuursverslag;
- De overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Telefoon +31(0)348 41 62 62 | Telefax +31(0)348 41 42 80
E-mail woerden@pkfwallast.nl | Website www.pkfwallast.nl
Pompmlaan 9 Woerden | Postbus 533 3440 AM Woerden

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder bestuursverslag in overeenstemming met RJ-Richtlijn 640 Organisaties zonder winststreven.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 640 Organisaties zonder winststreven. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaet zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Woerden, 29 mei 2019

PKF Wallast

Was getekend.

drs. R. van Ast RA

Arthur van Schendelstraat 600 2^e etage
Utrecht
030 234 98 00
www.pharos.nl

Gezondheid en kwaliteit van zorg voor iedereen